

Leidraad voor inschattingsgesprek

Wat?

Bij de rol van Club-API hoort de verantwoordelijkheid om correct in te schatten welke de feiten zijn, zonder echter op onderzoek uit te gaan. Het is dus belangrijk in kaart te brengen wat reeds duidelijk is en waar er nog verdere informatie voor nodig is. Daarnaast probeert een Club-API ook in te schatten wat de ernst van de feiten is en of de situatie acuut is.

Waarom?

Vermoedens, roddels, klachten, worden best zo snel mogelijk opgevolgd. Vaak gaat het om gevoelige informatie, en moet er zorgvuldig worden omgesprongen met deze gegevens. Bovendien zijn betrokkenen gebaat bij een snelle opvolging, zodat de nodige maatregelen kunnen worden genomen om de situatie aan te pakken.

Tips voor het maken van een goede inschatting

Een inschattingsgesprek is een gesprek waarbij je een vermoeden/onthulling probeert te verhelderen. Per situatie breng je alle betrokkenen in kaart. Je gaat kijken van wie je nog extra informatie nodig hebt om een beter zicht te krijgen op de situatie.

We bekijken hier hoe je het gesprek aangaat met de sporter en de vermoedelijke pleger maar het kan dat je ook nog best andere mensen (ouders, clubleden, trainers,...) bevraagt. Ook hiervoor gelden dezelfde basisprincipes. Het is niet de bedoeling vast te stellen of het misbruik daadwerkelijk heeft plaatsgevonden, het doel is het vermoeden helder te krijgen. Het is een kort en doelgericht gesprek dat ook tijdig stopt.

In gesprek met het vermoedelijk slachtoffer

Voorwaarden voor een dergelijk gesprek:

- Voer het gesprek op een rustige plek, waar de persoon zich veilig voelt.
- De persoon wordt voorbereid op het gesprek.
- De vragen zijn open (vermijd ja/nee-vragen) en niet suggestief.
- De API is niet de persoonlijke begeleider van deze persoon (vb. trainer van een sporter).
- Je noteert liefst zo letterlijk mogelijk wat er door deze persoon wordt gezegd. Presenteer in het verslag geen oordelen en wees voorzichtig met conclusies.

Er zijn 3 scenario's mogelijk:

Scenario A:

Het vermoedelijk slachtoffer vertelt het verhaal in één keer en krijgt alleen ondersteunende vragen als 'hoe ging het dan verder? Wat gebeurde er toen?...'. Als het vermoeden op die manier helder wordt, kan het gesprek worden afgesloten.

Scenario B:

Het vermoedelijk slachtoffer heeft instructies nodig om te praten. Deze kan je als volgt verwoorden:

- Dit gesprek is niet voor straf.
- Jij bent de baas over het gesprek, jij mag alles vertellen, maar je moet niet. Je beslist zelf wat je vertelt, en als het te moeilijk is mag je dit zeggen.
- Als ik een fout maak mag je mij verbeteren.
- Als ik een moeilijk woord gebruik dan is het goed om te vragen om uitleg.
- Als je het echt niet weet dan mag je dat zeggen. Dat is beter dan iets te verzinnen.
- Als ik twee keer hetzelfde vraag, dan ligt dat niet aan jou, maar dan heb ik iets niet goed begrepen.

Als er toch nog weerstand is, exploreer je best wat er in de weg zit. Vaak is het angst.

Scenario C:

Informatie weggeven. Hier zal je aangeven wat je reeds weet of vernomen hebt, en het vermoedelijk slachtoffer laten reageren. Bijvoorbeeld zeg je: 'de trainer heeft ons verteld dat je een huilbui hebt gehad na het zwemmen'. En 'je hebt haar toen gezegd dat bepaalde sporters echt over de schreef zijn gegaan'...

Pas op! Je kan hiermee ook mensen alarmeren. Als er meer aan de hand is, kan het weggeven van informatie de aanleiding zijn om zich in te dekken of alles te ontkennen.

Wat je beter niet doet:

- Vermijd indringend, langdurig oogcontact: dat kan bedreigend zijn.
- Vermijd paniek.
- Vermijd een heftige schrikreactie van jouw kant.
- Oefen geen dwang uit.
- Dring niet aan op een gedetailleerd verhaal.

- Verwacht geen direct vertrouwen van een slachtoffer.
- Raak de persoon niet onverwachts of onnodig aan.
- Vermijd irritatie bij jezelf bijvoorbeeld als de persoon onduidelijk of ambivalent is.
- Vraag nooit waarom: dit kan zeer beschuldigend overkomen.
- Uit geen beschuldigingen aan het adres van de dader.
- Garandeer geen geheimhouding, maar neem geen stappen zonder het vermoedelijk slachtoffer daarbij te betrekken.

In gesprek met de vermoedelijke pleger

Is de vermoedelijke pleger een kind of jongere, is het goed om ook dit verhaal te beluisteren. Dit gesprek verschilt niet zo erg van een gesprek met een slachtoffer. Is de pleger een volwassene, en gaat het over ernstige feiten, ben je best dat je dit gesprek om diverse redenen aan een professional overlaat.

Extra aandachtspunten:

- Oordeel niet over de waarheid van het verhaal.
- Vermijd uitspraken of non-verbaal gedrag waaruit veroordeling van de persoon blijkt.
- Geef een idee over de feiten zonder details te onthullen, en zonder de identiteit van het slachtoffer of andere betrokkenen weg te geven: presenteer het verhaal van het slachtoffer als 'feiten', en geef de verdachte zo weinig mogelijk gelegenheid de feiten te ontkennen.
- Geef de verdachte niet het gevoel dat je zijn of haar verhaal gelooft.
- Hou het bij het concrete gedrag, doe geen uitspraken over de persoon.
- Toon begrip voor het feit dat het moeilijk is om over de gebeurtenissen te praten.
- Bij vage antwoorden, stel bijkomende open vragen zoals 'wat bedoel je precies?'
- Benadruk wat de verdachte te winnen heeft met open kaart te spelen (geen geheim en angst).
- Ga in op de gevoelens van de verdachte bij het 'beschuldigd worden' van feiten.